

УДК 159.942

ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТИВНОГО ПЕРЕЖИВАННЯ ЩАСТЯ МОЛОДИМИ ЧОЛОВІКАМИ РІЗНИХ ТИПІВ НОРМАТИВНОСТІ ҐЕНДЕРНОЇ ПОВЕДІНКИ

Кубриченко Т.В., к. психол. н.,
доцент кафедри соціальної психології і психології управління
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Куц В.Є., магістр психології
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

У статті представлено результати емпіричного дослідження особливостей суб'єктивного переживання щастя молодими чоловіками різних типів нормативності ґендерної поведінки. Встановлені відмінності між чоловіками, які належать до традиційного та змішаного типів, за показниками особистісної унікальності та загальним показником щастя.

Ключові слова: ґендерні норми, ґендерна поведінка, щастя, психологічне благополуччя, суб'єктивне благополуччя.

В статье представлены результаты эмпирического исследования особенностей субъективного переживания счастья молодыми мужчинами разных типов нормативности гендерного поведения. Установлены различия между мужчинами, которые принадлежат к традиционному и смешанному типам, по показателям личностной уникальности и общему показателю счастья.

Ключевые слова: гендерные нормы, гендерное поведение, счастье, психологическое благополучие, субъективное благополучие.

Kubrychenko T.V., Kuts V.Ye. SUBJECTIVE HAPPINESS EXPERIENCE OF MEN OF DIFFERENT GENDER BEHAVIOR NORMATIVITY VALUE

The article presents the results of an empirical study of the features of the happiness subjective experience of young men of different types of gender behavior normative value. Differences have been established between men who belong to the traditional and mixed types in terms of personality uniqueness and general level of happiness.

Key words: gender norms, gender behavior, happiness, psychological well-being, subjective well-being.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному суспільстві з його стрімким розвитком і трансформаційними процесами все більшої значущості набувають проблеми психологічного благополуччя й особистісного щастя людини, які не дарма викликають жвавий науковий інтерес дослідників і стають предметом обговорення на міжнародному рівні, адже прагнення людини бути щасливою залишається однією з важливих проблем людства, а щаслива та психологічно благополучна особистість може ставати успішною в багатьох сферах життя. З іншого боку, наразі все помітнішими стають зміни норм ґендерної поведінки чоловіків і жінок, поступово модифікуються не лише зразки фемінінності, а й стандарти мужності, водночас традиційна модель типової для чоловічої статі поведінки, яка сприяла соціальній адаптації чоловіків, наразі переглядається, що може дтак чи інакше позначитися на їхньому психоемоційному стані. Зазначене, як уявляється, робить актуальним дослідження особливостей суб'єктивного переживання щастя молодими чоловіками з різною ґендерною нормативністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри досить широкий спектр наявних наукових уявлень про категорію щастя, єдиної думки щодо її змісту досі немає. Автори визначають щастя як сенс, який має зовнішню спрямованість та підвищує добробут інших; як дії, що підвищують благоустрій якомога більшої кількості людей; свободу бажань; як суму всіх чуттєвих задоволень і відсутність болю; як стан людини, коли умови буття відповідають цілковитій внутрішній задоволеності (В. Романова); як найвище благо, яке проявляється в повноті розвитку та використанні важливих здібностей людини; як досягнення людиною прихованої в її природі досконалості з використанням власної сили волі (А. Торкман); як емоційний стан, за якого людина відчуває внутрішню задоволеність умовами свого існування, повноту й осмисленість життя і здійснення свого призначення; як усвідомлення позитивності контексту власного існування [1]; як продукт самореалізації людини та її особистих чеснот, який втілюється через взаємодію двох систем – особистісної унікальності та раціонального еґоїзму (Л. Левіт); як усвідомлення задово-

леності життям або частоту й інтенсивність позитивних емоцій [2]. В аналізі наведених визначень щастя можна запропонувати виділення кількох підходів до його тлумачення: щастя як результат піклування про добробут інших; щастя як результат оцінки свого життєвого шляху; щастя як особливе чуттєве переживання, яке формується в результаті втілення власного потенціалу як на гедоністичному, так і на евдемоністичному рівнях (Л. Левіт). Останній підхід, на нашу думку, дозволяє відмежувати категорію щастя від інших семантично подібних понять і досить повно відображає сутність і специфіку феномена. Найбільш щільними зв'язками поняття «щастя» пов'язане із поняттями задоволеності життям та суб'єктивним благополуччям, натомість іноді, за зауваженням авторів, категорія щастя вживається як синонім психологічного благополуччя (В. Духневич, Т. Семенова), що може спричинити підміну понять.

Феномен щастя по-різному трактується в межах класичного психоаналізу, поведінкового напрямку, гуманістичної парадигми, а також у сучасному системному підході [3]. Відомо, що особистісно орієнтована концепція щастя (Л. Левіт) ґрунтується на визнанні біосоціальної єдності людини, а щасливе життя розглядається як продукт самореалізації людини та її особистісних чеснот, водночас гедонізм вважається супутнім продуктом евдемоністичного життя. Основними складниками щастя названо розумний егоїзм, який відповідає за вище задоволення та включає інтелектуально-регуляторні компоненти діяльності, і особистісну унікальність, що є неповторним синтезом індивідуальних здібностей та особистісних компонентів [3]. Водночас звертає на себе увагу прагнення зберегти в системній парадигмі (Л. Левіт) позитивні надбання як гедоністичного, так і евдемоністичного поглядів на щастя особистості.

У літературі широко представлені висновки щодо чинників особистісного щастя та психологічного благополуччя людини. Важливим чинником автори визнають особистісний (Л. Галіахметова, Б. Пахоль та ін.). Названо низку особистісних характеристик, які пов'язані з особистісним щастям: екстраверсія, самоповага, комунікативність, соціальність, інтернальний локус контролю, здатність до саморегуляції та можливість бачити позитивний бік дійсності, стресостійкість і вміння організовувати або планувати свою діяльність (І. Джидар'ян, Б. Пахоль, О. Фоміна, С. Keyes). Показано, що провідну роль у психологічному благополуччі можуть відігравати позитивні цінності особистості [4]. Зазначено сильну

кореляцію самооцінки із суб'єктивним благополуччям [1]. Підкреслено впливовість задоволеності своїм Я, що позначається на якості життя (О. Фоміна), спрямованості особистості як чинника щастя (О. Зінченко, А. Waterman, S. Schwartz, R. Conti). Також до вагомих внутрішніх детермінант щастя відносять задоволеність міжособистісними зв'язками, сенс власного буття, тілесний комфорт, відчуття цілісності та внутрішньої рівноваги (Л. Куліков). Поза увагою дослідників не лишаються й незалежні, зовнішні чинники, до основних з яких відносять рівень доходу (М. Аргайл, М. Mohant) (хоча це питання й досі лишається предметом дискусій; наводяться дані, згідно з якими не завжди зростання статків може зробити людину щасливішою (Д. Канеман, М. Ткалич)); професійну діяльність (Д. Канеман); здоров'я [2]; факт перебування в шлюбі (І. Джидар'ян); вік [5]; зміну матеріалістичної суспільної традиції на постматеріалістичну (R. Inglehart). Показано, що в результаті остаточного становлення постматеріалістичної культурної платформи людина знаходить незалежність та свободу вибору, які розглядаються як детермінанти щастя (R. Inglehart).

Відомо, що різновидом соціальних і групових норм є гендерна норма, що визнається дослідниками досить новою категорією, зміст якої визначається через певні правила поведінки і приписи, які формують уявлення про те, хто є «справжнім чоловіком» і якою має бути «справжня жінка», що відіграє важливу роль у підтримці гендерної системи та конструюванні гендерної свідомості (Л. Хьелл, Д. Зіглер); уявлення про те, як повинні поводитися чоловіки та жінки (Є. Ільїн); належні моделі поведінки для чоловіків і жінок (А. Денисова); правила та зразки поведінки чоловіків і жінок як членів суспільства та представників різних соціальних груп; оптимальний стандарт поведінки для «справжніх» чоловіка та жінки як представників різних соціальних груп і суспільства загалом (Є. Ільїн, І. Кльоцина).

У літературі описані функції, які виконують гендерні норми: формування гендерної ідентичності дитини шляхом інтегрування її до груп своєї статі; конструювання загальноприйнятої моделі поведінки для чоловіка або жінки; регуляція гендерної соціалізації та контроль поведінки, яка відхиляється від гендерно нормативної; стабілізація й упорядкування стосунків у групі (І. Кльоцина). Названо низку специфічних особливостей гендерних норм, до яких віднесено їхню зумовленість культурним складником; прояв себе як на суспільному, так і на групово-

му рівнях; їхня стійкість і універсальність (Д. Воронцов, А. Курамшев).

Автори зазначають наявність двох типів гендерних норм: традиційних, що відображають консервативні погляди на чоловіка та жінку, та егалітарних, які відбивають сучасні тенденції до гендерної деполяризації. Чоловік, згідно із традиційним варіантом гендерної норми, повинен демонструвати успішність у професійній сфері, бути лідером у виконуваній діяльності та мати відповідний соціальний статус, тобто його розвиток обмежується «позасімейною» сферою. Подібний портрет справжнього чоловіка малює й відома модель гегемонної маскулінності. Основними компоненти еталонної маскулінності названо потребу в самоствердженні, потребу відрізнятись від жінок, гомосоціальність (потребу спілкуватись суто в закритих чоловічих групах) і потребу в сприйманні сексуальних стосунків як досягнення, а не як можливості налагодження серйозних відносин (І. Кон). Водночас виявлено кілька традиційних норм, які можуть заважати чоловіку в різних сферах життєдіяльності, зокрема: обов'язкове досягнення високого економічного успіху, вимога щодо обмеження власної емоційності, недбале ставлення до власного здоров'я (І. Кльоцина). Натомість зазначено, що представник егалітарного типу нормативності гендерної поведінки проявляє цінність не тільки до професійної сфери, але й схильний оцінювати власну сім'ю як можливу територію саморозвитку. Водночас зроблено важливий висновок про те, що суспільні зміни наразі спонукають чоловіка до інтеріоризації нової моделі маскулінності, де він буде наділений більш широким діапазоном особистісних характеристик і поведінкових стратегій, які включають як маскулінні, так і фемінінні прояви (І. Кон). Названі різні типи дотримання гендерних норм, зокрема, ідентифікація, схвалення або інтерналізація та поступливість (І. Кльоцина). Інтеріоризація й ретрансляція гендерних норм здійснюється під час гендерної соціалізації, яка, як відомо, має свою специфіку в чоловіків.

Різні умови соціалізації, серед іншого, можуть спричиняти окремі особливості переживання щастя чоловіками порівняно із жінками. Зокрема, у дослідженнях показано, що чоловіки дають поверхневі та невідрефлексовані відповіді на запитання про рівень їхнього щастя, виділяють менше категорій як джерела щастя, демонструють нерозуміння цього конструкту загалом, а їхнє уявлення про щастя є менш інтегрованим. Водночас зазначається, що щастя як внутрішній ресурс не посідає гід-

ної позиції в ієрархії цінностей чоловіків (Т. Семенова).

З огляду на відомі висновки про детермінанти особистісного щастя людини, особливості гендерної соціалізації чоловіків, специфіку їхньої емоційної сфери, спираючися на положення про зв'язок ригідного дотримання чоловіками класичних нормативних канонів у своїй поведінці з показниками стану їхнього фізичного та психічного здоров'я (Y. Wong), про зміну гендерних настанов, поступову трансформацію рольових позицій у сучасній сім'ї та розширення чоловічого поведінкового репертуару (І. Кльоцина, Ю. Лампека), зважаючи на висновки про можливий вплив на внутрішній стан чоловіка усвідомлення ним необхідності перегляду класичної моделі поведінки (І. Кон), а також беручи до уваги, що гендерні норми як інструмент уніфікації представників групи можуть певним чином позначитися на розкритті істинно творчого потенціалу та побудові життєвих планів, до яких прагне особистісна унікальність людини (Б. Волков), ми висунули припущення про те, що між молодими чоловіками різних типів гендерної нормативності можуть бути відмінності за показниками суб'єктивного переживання щастя.

Постановка завдання. Мета статті полягає в здійсненні емпіричного дослідження особливостей суб'єктивного переживання щастя молодих чоловіків різних типів гендерної нормативності.

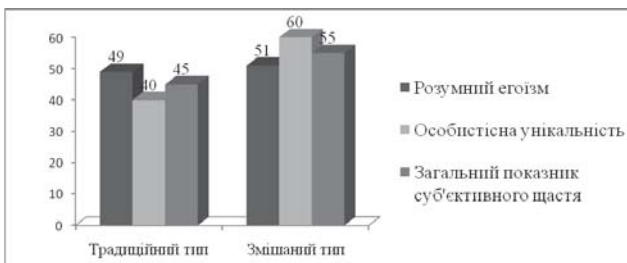
Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженні загалом взяли участь 70 чоловіків віком від 20 до 33 років із різним шлюбно-сімейним статусом, які є представниками різних професій, серед яких є як типово «маскулінні», так і гендерно нейтральні та типово фемінінні види професійної діяльності. Оскільки в умовах проведення дослідження цілком контролювати заявлені змінні неможливо, для перевірки деяких гіпотез застосовано квазіекспериментальний план для нееквівалентних груп, що дозволило перевірити наявність відмінностей між молодими чоловіками з різною гендерною нормативністю за показниками особистісної унікальності, розумного егоїзму та суб'єктивного щастя та між групами молодих чоловіків з різним напрямом розвитку гендерних характеристик за показниками суб'єктивного переживання щастя. Під час оброблення даних використано одновибірковий критерій Колмогорова-Смирнова, t-критерій Стьюдента для незалежних вибірок.

На різних етапах дослідження застосовано психодіагностичний інструментарій, до складу якого увійшли: опитувальник

«Норми чоловічої поведінки» І. Кльоциної; тест Т. Лірі (у модифікації Ю. Решетняк та Г. Васильченко); «Шкала суб'єктивного щастя» С. Любомирськи та Х. Леппер (в адаптації Д. Леонтьєва й Е. Осіна), опитувальник «ЕОУ Плюс» Л. Левіта та метод незавершених речень у межах авторської анкети.

Під час діагностики типу нормативності ґендерної поведінки було визначено, що найбільш представленим серед досліджуваних є традиційний тип, до якого належать 64% чоловіків. Усі інші (36%) представляють змішаний тип нормативності поведінки. Представників егалітарного типу ґендерної поведінки не було виявлено зовсім. З'ясувалося, що більше половини чоловіків (58%) рідко замислюються про власне щастя, приблизно третина (28%) чоловіків зазначають, що хотіли б замислюватися про щастя більше, ніж роблять це зараз, та лише 14% досліджуваних констатують, що думають про щастя часто. Водночас 54% чоловіків зазначають, що причиною їхнього піднесеного стану може бути успіх у професійній діяльності, а 41% досліджуваних – позитивні стосунки з коханою людиною.

Наступним етапом якісного аналізу було з'ясування розподілу досліджуваних зазначених груп за вираженістю компонентів щастя – розумного егоїзму, особистісної унікальності та загального показника суб'єктивного щастя (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл досліджуваних різного типу нормативності ґендерної поведінки за показниками розумного егоїзму, особистісної унікальності та загального показника суб'єктивного щастя

Як видно, загалом представники змішаного типу нормативності ґендерної поведінки демонструють вищі показники за кожним компонентом щастя на відміну від чоловіків, що належать до традиційного типу. Більш помітною є розбіжність у кількості досліджуваних за показником особистісної унікальності: серед чоловіків, що належать до змішаного типу ґендерної нормативності, на 20% більше таких, що демонструють її високий рівень. Крім того, чоловіки, що належать до традиційного типу нормативнос-

ті ґендерної поведінки, мають дещо нижчі загальні показники суб'єктивного щастя, ніж представники змішаного типу.

Дослідження відмінностей між чоловіками різних типів ґендерної нормативності за показниками особистісної унікальності, розумного егоїзму та суб'єктивного щастя передбачало проведення статистичного оброблення даних. Вибір непараметричних або параметричних засобів статистичного оброблення отриманої інформації здійснювався за результатами попередньо проведеної перевірки даних на нормальність розподілу за одновибірковим критерієм Колмогорова-Смирнова. Насамперед було виокремлено дві групи досліджуваних за показниками типу нормативності ґендерної поведінки – чоловіки, які належать до змішаного типу нормативності ґендерної поведінки та ті, які дотримуються традиційних стандартів. Дослідження показало наявність значущих відмінностей між групами молодих чоловіків, які належать до двох типів ґендерної нормативності поведінки за деякими показниками (таблиця 1).

Як видно з таблиці 1, статистично значущі розбіжності виявлено за показниками особистісної унікальності та за загальним показником щастя між чоловіками різного типу нормативності ґендерної поведінки. Водночас представники змішаного типу характеризуються більшою особистісною унікальністю та більш високими загальними показниками щастя порівняно із представниками традиційного типу нормативності ґендерної поведінки. Водночас за показниками розумного егоїзму статистично значущих відмінностей між досліджуваними групами чоловіків не знайдено.

Крім того, нас цікавило, чи є відмінності за показниками суб'єктивного переживання щастя між групами молодих чоловіків із різним напрямом розвитку ґендерних характеристик. Відомо, що напрям, за яким чоловік прагне розвивати власні ґендерні характеристики, вказує або на його прагнення слідувати ґендерним стереотипам, або навпаки, на бажання протистояти їм, поступово відмовляючися від ригідних меж традиційної маскулітності. Дослідження дозволило виявити статистично значущі відмінності між цими групами чоловіків за названими показниками. З'ясувалося, що чоловіки, які прагнуть розвивати свої ґендерні характеристики згідно зі стереотипною моделлю чоловічої поведінки, характеризуються нижчими показниками суб'єктивного щастя на відміну від тих досліджуваних, хто прагне протистояти такому напрямку (таблиця 2).

Отже, отримані дані засвідчили, що поведінка значної кількості досліджуваних чоловіків підвладна типовим ґендерним нормам та може характеризуватися проявами твердості й жорсткості, бажанням спиратися суто на власні сили, високими досягненнями в діяльності тощо. Приналежність до певного типу нормативності ґендерної поведінки вагомо відрізняє чоловіків за показниками переживання щастя. Водночас більш суб'єктивно щасливими виявилися чоловіки, які належать до змішаного типу нормативності ґендерної поведінки. Можливо, в умовах модифікації ґендерних норм саме розширення чоловіком свого поведінкового репертуару здатне підвищувати вірогідність визнання себе щасливим.

Виявлено, що більшість чоловіків рідко замислюються про власне щастя. Примітно те, що коли одне виділене «джерело щастя» (досягнення успіху в професійній діяльності) може інтерпретуватися як традиційно маскулінне, то інше – стосунки з коханою людиною – до таких нібито не належить. Тобто можна припустити, що, демонструючи переважно статево типову поведінку, чоловіки водночас допускають думки про те, що нетипова для них емоційно-комунікативна сфера стосунків також може бути ресурсом. З ін-

шого боку, наявність шлюбного чи сексуального партнера може також свідчити на користь втіленості його як «справжнього» чоловіка.

Більше половини досліджуваних чоловіків демонструють стереотипний напрям розвитку власних ґендерних характеристик, тобто в подальшому прагнуть до типової маскулінності. Натомість вони визнають себе менш щасливими на відміну від чоловіків, що прагнуть протистояти ґендерним стереотипам і намагаються розширити діапазон ґендерних характеристик, демонструючи, зокрема, такі типово фемінінні риси, як дружелюбність і альтруїстичність, що сприяють налагодженню міжособистісних стосунків і можуть робити особистість більш щасливою.

Висновки із проведеного дослідження. Вивчення особливостей суб'єктивного переживання щастя молодими чоловіками різних типів нормативності ґендерної поведінки дозволяє сформулювати низку висновків.

1. Між чоловіками, що належать до різних типів нормативності ґендерної поведінки, є відмінності за показниками складників особистісного щастя: у чоловіків змішаного типу виявлено більш високі показники суб'єктивного щастя та більш виражену особистісну унікальність на від-

Таблиця 1

Усереднені показники розумного егоїзму, особистісної унікальності і щастя чоловіків різного типу нормативності ґендерної поведінки та значення t-критерію Стьюдента (за методиками «Норми чоловічої поведінки» І. Кльоциної, «ЕОУ Плюс» Л. Левіта, «Шкала суб'єктивного щастя» С. Любомирськи та Х. Леппер)

Показники	Середньогрупові показники досліджуваних		Показники t-критерію Стьюдента
	Змішаний тип	Традиційний тип	
Розумний егоїзм	15,12	14,08	1,18
Особистісна унікальність	15,36	9,06	8,72*
Загальний показник щастя	22,56	17,55	6,82*

Примітка. * – статистично значущі розбіжності на рівні $p \leq 0,01$.

Таблиця 2

Усереднені показники суб'єктивного щастя чоловіків із різними напрямками розвитку ґендерних характеристик і значення t-критерію Стьюдента (за тестом Т. Лірі, у модифікації Ю. Решетняк та Г. Васильченко та методикою «Шкала суб'єктивного щастя» С. Любомирськи та Х. Леппер)

Показники	Середньогрупові показники досліджуваних		Показники t-критерію Стьюдента
	Стереотипний напрям	Напрямок протистояння ґендерним стереотипам	
Суб'єктивне щастя	17,91	22,66	- 5,85*

Примітка. * – статистично значущі розбіжності на рівні $p \leq 0,01$.

міну від представників традиційного типу. Відмінностей за показниками розумного егоїзму як одного зі складників особистісного щастя між групами чоловіків із різним типом нормативності ґендерної поведінки не знайдено.

2. Чоловіки, які прагнуть розвивати свої ґендерні характеристики в напрямі слідування ґендерним стереотипам, демонструють нижчі показники суб'єктивного щастя порівняно з досліджуваними, спрямованими на протистояння традиційним уявленням про типову для чоловічої статі поведінку.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаються в з'ясуванні особливостей суб'єктивного переживання щастя й специфіки розвитку ґендерних характеристик у чоловіків, які належать до егалітарного типу нормативності ґендерної поведінки, а також у проведенні лонгitudного

дослідження становлення нормативності чоловічої та жіночої ґендерної поведінки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гуляс І. Феномен щастя: аксіопсихологічні аспекти. Збірник наукових праць інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПНУ. 2010. Т. XII. Ч. 4. С. 103–109.
2. Аргайл М. Психология счастья. М.: Прогресс, 1990. 268 с.
3. Левит Л. Личностно-ориентированная концепция счастья. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. Психологія. 2012. № 8 (20). С. 105–117.
4. Носенко Е., Лисенко О. Роль гуманності як позитивної цінності як умова благополуччя особистості. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Психологія». 2015. № 9/1. С. 11–18.
5. Пахоль Б. Субъективное и психологическое благополучие: современные и классические подходы, модели и факторы. Український психологічний журнал. 2017. № 1(3). С. 80–104.

УДК 159.9.072.42

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ РЕКОНСТРУКЦІЇ СИМВОЛІВ У РОБОТІ ІЗ ЖІНКАМИ В СТАНІ ДЕЗАДАПТАЦІЇ

Лісойван О.В.,
аспірант лабораторії психології спілкування
Інститут соціальної та політичної психології
Національної академії педагогічних наук України

У статті розглядається питання застосування різних теоретичних моделей реконструкції особистісних символів у роботі із жінками в стані дезадаптації. Здійснено аналіз й узагальнення наявних концепцій щодо застосування візуальної, образної, вербальної та колористичної реконструкцій символів. Стверджується, що реконструкція символів під час їх змістової інтерпретації веде до усвідомлення внутрішніх особистісних процесів, що, зі свого боку, сприяє відновленню стану адаптації в жінок. Систематизовано й узагальнено методи роботи з особистісною реконструкцією символів, визначено особливості їх застосування.

Ключові слова: символ, візуальна реконструкція, образна реконструкція, вербальна реконструкція, колористична реконструкція, дезадаптація.

В статье рассматривается вопрос о применении разных теоретических моделей реконструкции личностных символов при работе с женщинами в состоянии дезадаптации. Осуществлен анализ и обобщение имеющихся концепций относительно их возможного применения для визуальной, образной, вербальной и цветовой реконструкций символов. Утверждается, что реконструкция символов в ходе их содержательной интерпретации приводит к осознанию внутренних личностных процессов, которое способствует восстановлению состояния адаптации у женщин. Систематизированы и обобщены методы работы с личностной реконструкцией символов, определены особенности их применения.

Ключевые слова: символ, визуальная реконструкция, образная реконструкция, вербальная реконструкция, цветовая реконструкция, дезадаптация.

Lisoivan O.V. APPLICATION OF THEORETICAL MODELS OF RECONSTRUCTION OF SYMBOLS IN PROCESS WITH WOMEN IN THE STATE OF DISADAPTATION

In the article application of different theoretical models of reconstruction of personality symbols is examined in-process with disadaptation's women. A review and generalization of conceptions are carried out in relation to application of visual, vivid, verbal and color reconstructions of symbols. It becomes firmly established